

واحد تحقیق و توسعه : شرکت معدن رشد گرگان

عنوان : *Managing retained placentas*

(دکتر محسن عبدالوند - دکتر فاطمه سادات هدایتی)

منبع : *Dairy Herd*

پست الکترونیک : Info@MadanRoshd.ir

تلفن : ۰۱۷۳۵۷۵۳۲۱۴-۱۵

سایت : WWW.MadanRoshd.ir

تاریخ : ۱۳۸۸/۱۲/۱۵

مدیریت جفت ماندگی در گاوها

جفت غشایی است که از طریق یک رگ خونی به جنین مرتبط است. ساختارهای دکمه مانند روی جفت (کوتیلدونها = cotyledons) به کارانکل های رحم چسبیده اند. توسط این واحدها (placentomas)، مواد غذایی از مادر به گوساله منتقل می شود. پس از زایمان طبیعی، جفت ظرف مدت ۳۰ دقیقه تا ۸ ساعت خارج می شود. اگر که جفت طی مدت ۱۲ ساعت (در بعضی منابع ۲۴ ساعت) بعد از زایمان دفع نشود، در گاو شرایطی به وجود می آید که به آن جفت ماندگی (retained placenta) گفته می شود.

جفت ماندگی به تنهایی مشکلی را ایجاد نمی کند، اگر چه ممکن است منجر به عفونت رحم گردد. به عنوان مثال هنگامیکه گاو دراز می کشد، جفت آویزان شده بیشتر از بدن خارج شده و در تماس با اصطبل آلوده و وسایل آلوده به باکتری قرار می گیرد و وقتی که می ایستد، بافت های آلوده به داخل رحم کشیده می شوند. در گاو دچار جفت ماندگی، ۵ تا ۷ برابر بیشتر احتمال عفونت رحمی وجود دارد و میزان بارداری دام تقریباً ۱۵٪ کاهش می یابد. علاوه بر این گاوهای مبتلا به جفت ماندگی بیشتر مستعد به تب شدید، بیماری کتوز و

جابجایی شیردان می باشند. هزینه هر جفت ماندگی بالغ بر \$۳۰۰ تخمین زده شده است.

به طور کلی بروز جفت ماندگی ۸٪ است، اگر چه میزان آن از ۳٪ تا ۴۰٪ در گله های مختلف، متفاوت می باشد. " اگر بروز جفت ماندگی در گله بیش از ۱۰٪ باشد، می بایست مراقبت خیلی جدی در مورد این مشکل انجام گیرد." به عبارت دیگر اگر بروز جفت ماندگی در گله شما بسیار پایین باشد، شما می بایست از نظر معاینات پس از زایمان و صحت و درستی گزارشات سوابق داده شده ایمان حاصل کنید.

عوامل جفت ماندگی:

عوامل متعددی در ارتباط با افزایش خطر بروز جفت ماندگی می باشند. مهمترین این عوامل شامل:

- **عوامل مکانیکی:** مشکلات حین زایمان (سخت زایی)، دوقلوزایی، مرده زایی، سقط یا تولد گوساله نارس
- **عوامل تغذیه ای:** کمبود مواد معدنی و ویتامین، سطح پایین کلسیم خون و تب شیر، کمبود سلنیوم و ویتامین E
- **عوامل مدیریتی:** استرس و چاقی
- **بیماریهای عفونی:** بروسلوز، لپتوسپیروز، BVD، IBR

بعد از زایمان طبیعی، سیستم ایمنی بدن جفت را به عنوان یک جسم خارجی به رسمیت شناخته و به آن حمله می کند. واحدهای بین کوتیلدون و کارانکل ها تخریب شده و جفت رها می شود. با این حال وقتی که سیستم ایمنی ضعیف می شود، در قطع

ارتباط این واحدها نقص به وجود آمده و جفت ماندگی حاصل می شود.

چندین عامل بسیار مهم برای پاسخ ایمنی خوب وجود دارد که باید برای جلوگیری از جفت ماندگی در نظر گرفته شود.

- **سطح کلسیم خون :** می بایست اختلاف کاتیون - آنیون جیره (DCAD) بررسی شود و حتی تب شیر تحت کلینیکی نیز باید کنترل شود.
- **میزان مواد معدنی و ویتامین جیره :** اطمینان از اینکه جیره گاو خشک، متوازن و متعادل است.
- **از دست دادن وزن بدن :** در طی معاینه دقیق در دوره خشک، مواد غذایی تازه برای تحریک اشتها گاو در اختیار آن قرار دهیم و در عین حال از چاق شدن بیش از حد آن جلوگیری کنیم.
- **تامین سیلاژ با کیفیت :** قارچ ها و میکوتوکسین ها سبب تضعیف سیستم ایمنی می شوند.
- **استرس :** اجتناب از استرس گاوهای نزدیک به زایمان نظیر جابجایی آغل، تغییر جیره و ایجاد سرو صدا
- **مشکلات حین زایمان :** از مشکلات حین زایمان نظیر سخت زایی و زایمان بیش از موعد جلوگیری نمود.

نشان داده شده است که درمان گاو بلافاصله بعد از زایمان با اکسی توسین، پروستاگلندین و یا کلسیم، نتایج ضعیفی در پیشگیری از جفت ماندگی داشته، با این حال بعد از ابتلا به جفت ماندگی کارهای بسیار مهمی را می تون انجام داد :

جلوگیری از Metritis (عفونت رحم) : به خاطر داشته باشید که استفاده از ملافه های تمیز و راحت برای اطمینان از حداقل آلودگی جفت و رحم به باکتریها حیاتی است. اصرار در خروج دستی جفت پیشنهاد نمی شود. بعد از زایمان، دیواره رحم نازک و سست است و دستکاری رحم ممکن است باعث صدمه به آن شود. تمیز نمودن و داخل نمودن جفت ممکن است سبب کاهش عوارض ناشی از جفت آلوده شود، با این حال کشیدن اجباری جفت ممکن است سبب آسیب رحم شود.

اگر که گاو هیچ علامتی از بیماری را نشان ندهد، درمان می تواند ۵ - ۴ روز بعد از زایمان انجام شود. به دلیل رعایت مسائل بهداشتی بهتر است که جفت آویزان شده را { در بالای مفصل خرگوشی (Hock) } قطع کنیم.

در هنگام خارج نمودن جفت، با معاینه بالینی دقیق می توان هر گونه شرایط غیر عادی دستگاه تولید مثلی را زیر نظر داشت و کنترل نمود. اگر که گاو هیچ گونه علائم بیماری را نشان ندهد، به نظر می رسد که استفاده از درمان ضد میکروبی سودمند نمی باشد.

۵۰ - ۲۵ % از جفت ماندگیها منجر به متريت می شود. در متريت ممکن است نیاز به درمان آنتی بیوتیکی و آب درمانی باشد. شما می بایست از دامپزشک خود راه حل درمانی متريت گاوها را دریافت دارید.

گاوهای مبتلا به جفت ماندگی در طی يك هفته جفت خود را می اندازند. بهترین راه حل در موارد جفت ماندگی مشاهده نزدیک گاوها است. می بایست دمای رکتوم به طور مرتب اندازه گیری شده و تغییرات رفتاری زیر نظر گرفته شود. در مدت ۱۰ - ۱۴ روز بعد از زایمان خطر بروز عفونت و تب (درجه حرارت بالای 39.5°C) افزایش می یابد و اگر این مشکل پدید آید نیاز به درمان سیستمیک ضد میکروبی می باشد.